

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Історія фізичної культури»

для студентів освітнього рівня «бакалавр» усіх форм навчання
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Запоріжжя – 2020

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів освітнього рівня «бакалавр» усіх форм навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» /Укл.: Н.В. Чухланцева. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020.– 44 с.

Укладач: Н.В. Чухланцева, канд. наук фіз.вих і спорту, доцент.

Рецензент: І.М. Бабій, канд. пед. наук, доцент.

Відповідальний
за випуск: В.М. Мазін, докт. пед. н., доцент.

Затверджено
на засіданні кафедри
управління фізичною
культурою і спортом
протокол № 1 від 26.08.2020 р.

Рекомендовано НМК факультету
управління фізичною
культурою і спортом
протокол № 1 від 31.08.2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Перелік тем для самостійної роботи	5
2. Зміст самостійної роботи	6
2.1 Змістовний модуль 1: Світова історія фізичної культури і спорту	6
2.2 Змістовний модуль 2: Історія фізичної культури і спорту в Україні	15
3. Тематика рефератів з курсу «Історії фізичної культури»	22
4. Вимоги до написання та оформлення реферату	26
5. Тестові питання. Рекомендації з підготовки до тесту	29
6. Критерії оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу	39
7. Література для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи	41
ДОДАТОК А. Зразок оформлення титульної сторінки реферату	43
ДОДАТОК Б. Зразок оформлення змісту реферату	44

ВСТУП

Історія фізичної культури та спорту є специфічною сферою історичних та педагогічних знань. Даний предмет є важливим розділом науки про фізичну культуру та спорт.

Предметом вивчення дисципліни є загальні закономірності виникнення, становлення та розвитку фізичної культури та спорту на різних історичних етапах існування людського суспільства. В зміст даної дисципліни входить вивчення засобів, форм і методів, ідей, теорій та систем фізичної культури.

Самостійну роботу студентів з курсу «Історія фізичної культури» (ІФК) важко переоцінити в підготовці майбутнього фахівця з фізичної культури. Різноманітний навчальний матеріал розділів ІФК про еволюцію конкретних національно-регіональних і інтернаціональних фізкультурно-спортивних рухів є одним з найскладніших в теорії і практиці фізичної культури. Найбільші труднощі викликають у студентів аналіз і узагальнення практики, вивчення досвіду фізичного виховання і спортивної діяльності за першоджерелами, а також виявлення можливих зв'язків з іншими дисциплінами навчального плану, без чого неможливо опанувати теоретичний матеріал фізичної культури і спорту.

Дані методичні рекомендації призначені для студентів I курсу денної та заочної форми навчання і містять питання, перелік тем доповідей до кожного практичного заняття та самостійну роботу, яку необхідно виконати для отримання оцінки за кредитні модулі та в подальшому для здачі екзамену. Студенту методичні рекомендації дозволять зекономити час підготовки до практичних занять та при виконанні самостійної роботи, оскільки питання практичних занять розкриті в повному обсязі, а самостійна робота - з виконанням завдань які пов'язані з заповненням таблиць або наданням відповідей на запитання.

Особливістю даної методики є те, що вона включає питання до задачі кредитів за двома змістовними модулями та список літератури, яку можуть використовувати студенти в процесі підготовки до практичних занять, при виконанні самостійної роботи та здачі екзамену.

1 ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до предмету «Історія фізичної культури». Виникнення і розвиток фізичної культури і спорту у первісному суспільстві.	4
2	Формування фізичної культури в основних центрах стародавнього світу.	5
3	Фізична культура і спорт у феодальному суспільстві.	5
4	Фізична культура Нового часу	6
5	Особливості розвитку спорту Нового часу	6
6	Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.	3
7	Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	4
8	Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.	4
9	Витоки фізичної культури в Україні.	6
10	Фізична культура в Україні у період нового та новітнього часу.	6
11	Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1917-1941 рр.)	5
12	Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1946-1991 рр.)	5
13	Україна в олімпійському русі.	6
14	Спортивний рух української діаспори. Фізкультурно-спортивний рух Запорізького краю.	6
	Разом	71

Тематика і зміст практичних занять пов'язані з вивченням тем і питань курсу, за якими були прочитані лекції, а також з вивченням питань, які були винесені для самостійного вивчення. При підготовці до практичних занять необхідно усвідомити його тему, ознайомитися з основними питаннями, які будуть розглянуті на занятті, і, використовуючи матеріали лекцій, рекомендовану навчальну

літературу, осмислити свої відповідь на кожне питання. Систематична і ретельна підготовка студентів до практичних занять, активна участь у всіх видах роботи, запропонованих викладачем на занятті, забезпечать не тільки глибоке засвоєння знань, а й допоможуть формуванню умінь самостійного їх надбання. Протягом заняття студенту необхідно виконати завдання, видані викладачем, що зачитується як поточна робота студента. На практичному занятті заслуховуються і обговорюються підготовлені повідомлення, які містять додаткову інформацію з теми заняття. Виступ з доповіддю не повинен перевищувати 8-10 хвилин.

Рекомендований алгоритм підготовки до виступу на практичному занятті:

- 1 етап - визначення теми виступу;
- 2 етап - визначення мети виступу;
- 3 етап - докладне розкриття інформації;
- 4 етап - формулювання основних тез і висновків.

2 ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1 Змістовний модуль 1: Світова історія фізичної культури і спорту

Тема 1-2: Вступ до предмету «Історія фізичної культури». Виникнення і початковий розвиток фізичної культури і спорту у первісному суспільстві. Формування фізичної культури в основних центрах стародавнього світу

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Схарактеризувати значення, зміст та завдання курсу «Історія фізичної культури».
2. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.
3. Назвати історичні передумови виникнення фізичних вправ та ігор.
4. Дати характеристику фізичної культури у родовому суспільстві.
5. Дати характеристику фізичної культури в період розпаду первісного суспільства.

6. Назвати особливості розвитку фізичної культури у рабовласницькому суспільстві.
7. Схарактеризувати фізичну культуру Стародавньої Греції:
 - характеристика грецької гімнастики.
 - характеристика Афіїнської та Спартанської систем фізичного виховання.
 - Олімпійські ігри у Стародавньої Греції.
 - питання фізичного виховання в працях стародавніх філософів, лікарів, промовців, скульпторів, поетів.
8. Назвати особливості фізичної культури країн Давнього Сходу (Стародавнього Єгипту, Індії, Китаю).
9. Дати характеристику фізичної культури Стародавнього Риму.

Теми доповідей

1. Джерела для вивчення історії фізичної культури і спорту. Виникнення термінів «фізична культура», «гімнастика», «спорт» та еволюція на наведених понять.
2. Автори і характеристика теорій (гіпотез) походження фізичної культури.
3. Особливості розвитку фізичної культури у первісному суспільстві.
4. Фізична культура країн стародавньої Месопотамії.
5. Фізична культура стародавнього Єгипту.
6. Фізична культура стародавньої Індії.
7. Фізична культура в стародавньому Китаї.
8. Фізична культура в стародавній Японії.
9. Особливості розвитку фізичної культури народів Америки у період до європейської колонізації.
10. Особливості розвитку фізичної культури у родовому суспільстві. Ініціації та їх роль у вихованні молоді.
11. Виникнення античної гімнастики.
12. Виникнення агоністики.
13. Особливості фізичного виховання в стародавній Спарті.
14. Особливості фізичного виховання в стародавніх Афінах.
15. Розкрити погляди Платона, Аристотеля, Демокрита, Сократа, Гіппократа на фізичне виховання молоді.
16. Фізична культура і змагання в Стародавньому Римі.

17. Місце спорту в циркових виставах, атлетичних змаганнях та іграх.
18. Фізична підготовка в гладіаторських школах та армії.
19. Розповісти де, як і коли проводилися олімпійські свята. Розкрити їх суспільне значення.
20. Розповісти де, як і коли проводилися давньогрецькі ігри Німейські, Дельфійські, Панафінейські, Істмійські, Гереї.
21. Назвати і схарактеризувати причини занепаду фізичної культури в Стародавній Греції.
22. Ігри, що започаткували правителі Стародавнього Риму.
23. Назвати і схарактеризувати причини занепаду фізичної культури в Стародавньому Римі.

Виконання самостійної роботи 1

1. Схарактеризувати 4 теорії походження фізичних вправ:

Теорія надлишкової біологічної енергії	Матеріалістична теорія	Культова теорія	Теорія гри

2. Надати характеристику особливостей систем фізичного виховання та античної гімнастики Стародавньої Греції:

- 2.1. Система фізичного виховання Афін
- 2.2. Система фізичного виховання в Спарті
- 2.3. Антична гімнастика

3. Розкрити зміст понять:

- Палестрика -
- Орхестрика -
- Ігри -
- Агоністика -
- Крипти -
- Ейрени -
- Ефеби -

4. Надати стисло характеристику Олімпійських ігор (ОІ) Стародавньої Греції:

Легенда виникнення ОІ	Місце підготовки атлетів і проведення ОІ	Програма ОІ	Керівництво ОІ	Головний приз і вшанування героїв ОІ

5. Розкрити як розвивалася фізична культура в Стародавньому Римі:

Фізична культура в царський період	Фізична культура в період республіки	Фізична культура в імператорський період

Тема 3: Фізична культура і спорт у феодальному суспільстві

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Схарактеризувати особливості європейської фізичної культури в середні віки.
2. Надати характеристику особливостей фізичного виховання у середні віки в країнах Сходу.
3. Схарактеризувати особливості лицарської системи фізичного виховання.
4. Схарактеризувати особливості розвитку фізичної культури серед селян та ремісників-міщан європейських країн.
5. Схарактеризувати вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання.
6. Розповісти про зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання.

Теми доповідей

1. Західноєвропейська фізична культура в період виникнення феодалізму (V-IX ст.).
2. Особливості фізичної підготовки середньовічних лицарів.
3. Лицарські турніри та інші змагання.
4. Фізичне виховання та змагання у житті середньовічних містян і ремісників.
5. Особливості фізичного виховання азійських кочівників.

6. Особливості фізичного виховання у середні віки в Китаї
7. Особливості фізичного виховання у середні віки Японії
8. Історичне значення фізичної культури середньовічної Азії
9. Фізична культура ацтеків і майя в період доєвропейської колонізації
10. Фізична культура інків в період доєвропейської колонізації
11. Вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання у середні віки.
12. Фізичне виховання в епоху Відродження (XV-XVII ст.). Італійське Відродження.
13. Фізичне виховання в епоху Відродження (XV-XVII ст.). Північне Відродження.
14. Зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання у середні віки.
15. Діяльність Жан Жака Руссо.
16. Ідеї виховання Йогана Генріха Песталоцці.
17. Роль філантропів для розвитку шкільного фізичного виховання.
18. Перші спроби впровадження фізичного виховання в навчальні заклади.
19. Діяльність Р. Малкастера стосовно фізичного виховання.
20. Діяльність Я.А. Коменського стосовно фізичного виховання дітей і юнацтва.
21. Фізична культура в період переходу від Середньовіччя до Нового часу (17-18 сторіччя).

Виконання самостійної роботи 2

1. Надати характеристику розвитку фізичної культури серед різних класів існуючих при феодалізмі:
 - 1.1. Військово-фізичне виховання феодалів (лицарське фізичне виховання)

 - 1.2. Фізична культура селян

 - 1.3. Фізична культура містян

2. Перелічити рухові навички, які засвоювалися 7-річними хлопчиками в межах лицарської підготовки:

Кентен – це

Перерахувати відомі в XIV в. ігри з м'ячем

Тьост – це

Бухурд – це

Тіроцинї – це

3. Схарактеризувати розвиток фізичної культури в Середньовічній Індії.

4. Схарактеризувати педагогічні наробки і діяльність педагогів:

Франсуа Рабле	Вітторіно да Фельтре	Мішель Монтень	Ієронім Меркуріаліс	Ян Амос Коменський	Томас Мор Томмазо Кампанелла
1	2	3	4	5	6

5. Дати характеристику фізичній культурі епохи французького Просвітництва (діяльність і творчість Ж.Ж. Руссо та І.Г. Песталоцці).

Тема 4-5: Фізична культура нового часу. Особливості розвитку спорту нового часу

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Надати характеристику передумов формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст.
2. Схарактеризувати особливості німецької системи фізичного виховання.
3. Схарактеризувати особливості шведської системи фізичного виховання.
4. Схарактеризувати особливості французької системи фізичного виховання.

5. Схарактеризувати особливості сокольської системи фізичного виховання.
6. Дати характеристику нових форм та структур фізичного виховання: релігійних, жіночих, робітничих.
7. Схарактеризувати особливості скаутського руху.

Теми доповідей

1. Історія виникнення і розвитку боксу.
2. Історія виникнення і розвитку легкої атлетики.
3. Історія виникнення і розвитку ковзанярського спорту.
4. Історія виникнення і розвитку футболу.
5. Історія виникнення і розвитку бейсболу.
6. Історія виникнення і розвитку більярдного спорту.
7. Історія виникнення і розвитку гандболу.
8. Історія виникнення і розвитку баскетболу.
9. Історія виникнення і розвитку академічної греблі.
10. Історія виникнення і розвитку регбі.
11. Історія виникнення і розвитку гімнастики.
12. Історія виникнення і розвитку велосипедного спорту.
13. Історія виникнення і розвитку стрілецького спорту.
14. Історія виникнення і розвитку парусного спорту.
15. Історія виникнення і розвитку хокею на льоду.
16. Історія виникнення і розвитку тенісу.
17. Історія виникнення і розвитку настільного тенісу.
18. Історія виникнення і розвитку фехтування.
19. Історія виникнення і розвитку боротьби.
20. Історія виникнення і розвитку кінного спорту.
21. Історія виникнення і розвитку фігурного катання.
22. Історія виникнення і розвитку лижного спорту.
23. Неофіційні Чемпіонати Європи та світу.
24. Перші офіційні Чемпіонати Європи та світу.

Виконання самостійної роботи 3

1. Розкрити як вплинув «арнольдизм» на початок розповсюдження спорту.
2. Охарактеризувати процес формування сучасного змагального спорту та розкрити питання узгодження спортивної техніки і правил змагань.

3. Схарактеризувати розвиток природо-наукових і педагогічних основ фізичного виховання (Георг Демені, Фроде Садолін, Георг Рацине, Діоклетан Левіс).
4. Схарактеризувати розвиток природо-наукових і педагогічних основ фізичного виховання (К.Д. Ушинський, Є.А. Покровський, І.М. Сеченов, І.П. Павлов).
5. Розкрити питання виникнення регіональних спортивних рухів і ігор (Паназіатські, Панамериканські ігри, Балканські ігри, Ігри Британської імперії, Релігійні ігри, феміністські ігри).

Тема 6-8: Відродження олімпійських ігорсучасності. Діяльність П'єра де Кубертена. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Дати характеристику англійської системи фізичного виховання.
2. Розповісти про діяльність Томаса Арнольда.
3. Схарактеризувати питання формування системи міжнародних змагань та організаційних структур міжнародного спорту.
4. Схарактеризувати питання формування наукових основ розвитку спорту.
5. Схарактеризувати питання виникнення передумов відродження Олімпійських ігор сучасності.
6. Назвати піонерів відродження Олімпійських ігор.
7. Розповісти про значення розкопок древньої Олімпії.
8. Розповісти про життя та діяльність П. де Кубертена.
9. Схарактеризувати значення атлетичного конгресу 1894 року.
10. Розповісти про життя та діяльність О. Бутовського.
11. Розповісти про організацію, проведення та значення Ігор I Олімпіади.
12. Перелічити хронологію та дати аналіз Олімпійських ігор сучасності.
13. Розповісти про діяльність Міжнародного Олімпійського Комітету та його президентів.
14. Розповісти про олімпійську символіку та атрибутику.
15. Розповісти про «Оду спорту» та її гуманістичну цінність.
16. Розкрити питання параолімпійських ігор та їх значення.

17. Схарактеризувати міжнародний робітничий спортивний рух 20-30-х років ХХ ст.
18. Схарактеризувати регіональні та континентальні ігри, як складову частину міжнародного спортивного руху.
19. Схарактеризувати міжнародний студентський спортивний рух, Універсіади.
20. Розповісти про розвиток неолімпійських видів спорту.
21. Розкрити проблеми та перспективи розвитку сучасного міжнародного спортивного та олімпійського рухів.

Теми доповідей

1. Розкопки Олімпії. Спроби проведення панеллінських ігор.
2. Основні етапи життя і діяльності П'єра де Кубертена.
3. Розповісти як відбувалося формування ідеалів олімпізму.
4. Міжнародний Атлетичний конгрес 1894 року та його значення.
5. Розвиток міжнародного олімпійського руху. Соціальні умови розвитку олімпійського руху нового часу.
6. Ігри першої Олімпіади 1896 року в Афінах та їх значення.
7. Схарактеризувати Ігри Олімпіад до Першої світової війни (1894-1918).
8. Схарактеризувати позачергові Олімпійські ігри 1906 року.
9. Особливості проведення Ігор VII-XIV Олімпіад (1920-1948 рр.).
10. Мілітаризація фізичної культури і спорту в державах з тоталітарними режимами напередодні Другої світової війни.
11. Найвідоміші олімпійські чемпіони літніх ігор першого періоду.
12. Виникнення та проведення зимових Олімпійських ігор.
13. Зимові олімпійські ігри в період між світовими війнами.
14. Особливості проведення Ігор XV-XXVI Олімпіад (1952-1996 рр.).
15. Значення та основні підсумки останніх Ігор Олімпіади.
16. Значення та основні підсумки останніх зимових Олімпійських ігор.
17. Схарактеризувати X, XI, XII, XIII Олімпійські конгреси (місце і час проведення, перелічити питання які вирішували, підсумки).
18. Схарактеризувати діяльність Хуана Антоніо Самаранча як президента МОК.
19. Схарактеризувати діяльність президентів МОК Жака Рогге, Тамаса Баха.

20. Історія створення і проведення європейських юнацьких олімпійських фестивалів.
21. Історія створення і проведення австралійських юнацьких олімпійських фестивалів.
22. Історія створення і проведення всесвітніх юнацьких ігор.
23. Історія створення і проведення азіатських юнацьких ігор.
24. Юнацькі Олімпійські ігри. Історія виникнення та розвиток.

Виконання самостійної роботи 4

1. Стисло описати історію створення, автор і значення «Оди спорту».
2. Стисло описати історію виникнення і розвитку Паралімпійських ігор.
3. Розкрити особливості перших п'яти Олімпійських ігор:

Місце проведення	Учасники ігор	Види спорту	Герої ігор	Країни-переможці

4. Схарактеризувати діяльність МОК та його президентів.

Президенти МОК	Анрі де Байє-Латур	Зігфريد Едстрем	Ейвері Брендедж	Майкл Моріс Кілланін
Період керівництва МОК				
Досягнення на посаді				
Недоліки керівництва				
Що зроблено корисного для олімпійського руху				

5. Розкрити як вплинула професіоналізація на сучасний олімпійський спорт.

Змістовний модуль 2: Історія фізичної культури і спорту в Україні

Тема 9-10: Витоки фізичної культури в Україні. Фізична культура в Україні у період нового та новітнього часу

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Схарактеризувати питання зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу.
2. Надати характеристику особливостей фізичної культури скіфо-сарматської доби.
3. Розкрити питання розвитку фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я.
4. Розкрити питання значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян.
5. Схарактеризувати особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі.
6. Розкрити питання фізичної підготовки запорізького козацтва.
7. Розкрити питання історичних передумов розвитку спортивного руху в Україні.
8. Схарактеризувати особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст.
9. Дати характеристику особливостей розвитку фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX–30-ті рр. XX ст.).
10. Розкрити питання зародження та розвитку спортивно-гімнастичного руху в Західній Україні.
11. Схарактеризувати діяльність сокільських, січових, пластових, лугових та спортивних товариств Галичини.
12. Розкрити питання особливостей спортивного руху в Закарпатті та Буковині у першій третині XX ст.
13. Розповісти про роль Івана Боберського в розвитку західно-українського спортивно-гімнастичного руху.

Теми доповідей

1. Зародження фізичної культури на українських землях у період первісно-общинного ладу.
2. Особливості фізичної культури на українських землях у скіфо-сарматську добу.
3. Особливості фізичного виховання в античних державах Північного Причорномор'я.

4. Проведення атлетичних змагань в північно-причорноморських полісах.
5. Особливості фізичної культури стародавніх слов'ян.
6. Особливості фізичної культури Київської Русі.
7. Особливості військово-фізичної підготовки княжого війська в часи Київської Русі.
8. Особливості військово-фізичної підготовки запорізького козацтва.
9. Фізичні вправи та ігри у народному побуті.
10. Військово-фізичне виховання панівних класів.
11. Фізична культура в Російській імперії з XVIII ст. і першій половині XIX століття. Вплив реформ початку XVIII століття на розвиток фізичної культури і спорту. Введення фізичного виховання в навчальні заклади.
12. Військово-фізична підготовка в російській армії. Фізичне виховання в побуті дворянства. Фізичне виховання і спорт в побуті народів Російської імперії.
13. Розвиток педагогічної і природничої думки в галузі фізичного виховання. Діяльність П.Ф. Лесгафта і його система фізичної освіти.
14. Діяльність та роль О. Бутовського у відродженні сучасного олімпійського руху.
15. Фізичне виховання в навчальних закладах Російської імперії.
16. Розвиток спорту та участь українських спортсменів в міжнародних змаганнях. Російські Олімпіади.
17. Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні до Першої світової війни.

Виконання самостійної роботи 5

1. Навести організаційні форми військово-фізичної підготовки часів Київської Русі.
2. Назвати компоненти військово-фізичної підготовки запорізьких козаків.
3. Скласти таблицю «Розвиток фізичної культури і спорту в Україні на початок XX сторіччя».

Навчальні заклади, в яких проводилось фізичне виховання	Найбільші спортивні організації	Найпоширеніші види спорту	Змагання, які проводились	Участь спортсменів у міжнародних змаганнях

4. Законспектувати біографію та досягнення І. Піддубного.
5. Законспектувати біографію та наукові здобутки О. Бутовського.

Тема 11-12: Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1917-1941 рр.). Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1946-1991 рр.)

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Розкрити основні передумови розвитку в СРСР соціалістичної фізичної культури і спорту.
2. Розкрити основні завдання і перші практичні заходи щодо розвитку фізичної культури.
3. Надати характеристику діяльності Всеобучу, комсомолу і профспілок з розвитку фізичної культури і спорту.
4. Розкрити питання стану спортивно-масової роботи і міжнародних спортивних зв'язків.
5. Розкрити питання формування загальнодержавної системи фізичної культури і спорту.
6. Розкрити питання створення радянської системи фізичного виховання.
7. Розкрити питання затвердження спортивної спрямованості у радянському фізкультурному русі.
8. Схарактеризувати шляхи розвитку вітчизняної науки про фізичне виховання і спорт.
9. Дати характеристику рівня радянського спорту.
10. Розкрити питання відновлення масової роботи з фізичної культури і спорту у перші післявоєнні роки.

11. Схарактеризувати нову програму розвитку фізичної культури і спорту в СРСР і шляхи її реалізації.
12. Розкрити питання виходу радянських спортивних організацій на міжнародну спортивну арену.
13. Розкрити питання значення Спартакіад народів СРСР у розвитку масового спорту і спорту вищих досягнень.
14. Розкрити особливості розвитку фізичної культури і спорту в Україні з 1960 до 1991 рр.

Теми доповідей

1. Перші кроки радянського фізкультурного руху. Роль комсомолу і профспілок у розвитку фізкультурного руху.
2. Всесоюзна Спартакіада 1928 року.
3. Особливості розвитку спортивно-гімнастичного руху в Україні після II світової війни.
4. Всесоюзний фізкультурний комплекс «Готовий до праці і оборони ССРСР» - програмна і нормативна основа радянської системи фізичного виховання.
5. Військово-фізична спрямованість у підготовці населення України та СРСР у роки Великої Вітчизняної війни.
6. Створення інститутів фізичної культури, кафедр фізичного виховання. Наукові дослідження в галузі фізичної культури і спорту М. Озоліна, М. Іваницького, М. Бернштейна, В. Зациорського та ін.
7. Впровадження масових форм роботи з дітьми: «Веселий дельфін» (з 1962 р.), «Золота шайба» і «Шкіряний м'яч» (з 1964 р.).
8. Впровадження масових форм роботи з дітьми: «Олімпійські надії» (з 1965 р.), «Сила і грація» (з 1966 р), військово-спортивна гра «Зірниця», «Старти надій» (з 1976 р.).
9. Впровадження масових форм роботи з дітьми: військово-спортивна гра «Зірниця», «Старти надій» (з 1976 р.).
10. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення радянської системи фізичного виховання.
11. I і II Спартакіади народів СРСР та їх значення для відновлення і розвитку фізичного руху в післявоєнні роки.
12. Міжнародні спортивні зв'язки в післявоєнний період.

13. Перші радянські програми з фізичної культури в загальноосвітній школі (1917 -1930-ті роки). Шкільні програми з фізичної культури в передвоєнні, воєнні та повоєнні роки.
14. Повоєнна програма розвитку фізичної культури і спорту в СРСР і шляхи її реалізації.
15. Створення Олімпійського комітету СРСР. Дебют радянських спортсменів на Іграх Олімпіад і зимових Олімпійських іграх.
16. Загальні підсумки виступу радянських спортсменів на Іграх Олімпіад і зимових Олімпійських іграх в 1950-1980-і рр.
17. Досягнення і виступи радянських спортсменів в чемпіонатах світу, Європи та інших міжнародних змаганнях у другій половині ХХ ст.

Виконання самостійної роботи 6

1. Зародження, становлення і розвиток та науково-методичні основи радянської системи фізичного виховання.
2. Роль літніх і зимових Спартакіад народів СРСР в розвитку масової фізичної культури в країні.
3. Скласти таблицю

Етапи створення і модернізації комплексу «ГТО»	Керівні органи фізичною культурою і спортом в СРСР в 1918 -1991 р. (перелік і дата створення)	Перелік добровільних спортивних товариств (вказати дату утворення)

4. Розвиток спортивної спрямованості в системі фізичного виховання, створення єдиної всесоюзної спортивної класифікації (ЄВСК).
5. Скласти таблицю досягнень українців на іграх олімпіад і зимових олімпійських іграх.

№, рік і місце проведення ігор олімпіад і зимових олімпійських ігор	Завойовані медалі			Неофіційний командний залік(місце)	Імена 2 - 3-х найбільш відомих олімпійських чемпіонів
	золото	срібло	бронза		

Тема 13-14: Україна в олімпійському русі. Спортивний рух української діаспори. Фізкультурно-спортивний рух Запорізького краю.

Питання до експрес-опитування на практичному занятті

1. Розкрити особливості участі України в міжнародному олімпійському русі.
2. Схарактеризувати виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх.
3. Розкрити питання створення НОК України та особливості його діяльності.
4. Схарактеризувати особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.
5. Розкрити зміст питання створення та функціонування українських спортивних осередків у США, Канаді, Австралії та інших державах.
6. Розкрити зміст питання діяльності Української Спортової Централі Америки і Канади.
7. Схарактеризувати роль української діаспори у становленні НОК України.
8. Розповісти про видатних діячів спортивного руху української діаспори.
9. Розкрити питання історії становлення та розвитку фізичної культури і спорту Запорізької області в сучасний період.
10. Розповісти про запорізьких спортсменів на Олімпійських іграх.

Теми доповідей

1. Структура і функції державних і громадських органів управління фізичною культурою і спортом в Україні.
2. Розвиток масової та оздоровчої фізичної культури населення України.
3. Виступи представників України (в складі збірної команди срсп) в олімпійських іграх.
4. Виступи спортсменів України (за часів незалежності) в олімпійських іграх.
5. Виступи спортсменів Запорізької області на олімпійських іграх.
6. Дебют спортсменів України самостійними командами в міжнародному спорті.

7. Проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.
8. Роль олімпізму в розвитку сучасного спортивного руху в Україні.
9. Особливості утворення НОК України та розвиток спортивного руху в період розбудови української державності.
10. Особливості виступів спортсменів України в останніх літніх та зимових олімпійських іграх.
11. Особливості виступів спортсменів України в іграх універсіад.
12. Особливості виступів спортсменів запорізького краю в останніх літніх та зимових олімпійських іграх.
13. Особливості виступів спортсменів запорізького краю в іграх універсіад.
14. Видатні олімпійці запорізького краю.
15. Видатні спортсмени – студенти факультету УФКС ЗНТУ.

Виконання самостійної роботи 7

1. Написати есе на тему «Історія розвитку обраного виду спорту в Україні та участь спортсменів України в міжнародних змаганнях та Олімпійських іграх» (обсягом до 5 сторінок)
2. Скласти перелік сучасних вітчизняних вчених, відомих науковими працями з історії фізичної культури і спорту (вказати фамілії, звання та перелічити найбільш відомі праці).

3 ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВ З КУРСУ «ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Модуль 1 Світова історія фізичної культури і спорту

Тема 1 Вступ до предмету «Історія фізичної культури». Виникнення і розвиток фізичної культури і спорту у первісному суспільстві

1. Історія фізичної культури і спорту як наука. Історія фізичної культури і спорту як навчальна дисципліна та її роль у формуванні компетенцій фахівця галузі фізичної культури і спорту.
2. Завдання історії фізичної культури і спорту. Методологічна основа історії фізичної культури і спорту.
3. Основні етапи становлення і розвитку історії фізичної культури і спорту. Значення історії для професійної підготовки фахівця з фізичної культури і спорту.

4. Теорії походження фізичних вправ та ігор в первісному суспільстві.
5. Роль праці (полювання) в походженні фізичних вправ і роль ігор в первісному суспільстві.

Тема 2 Формування фізичної культури в основних центрах стародавнього світу

1. Особливості розвитку фізичної культури в окремих країнах стародавнього сходу (Месопотамія, Ассирія, Персія, Китай, Японія, Індія, Єгипет).
2. Розвиток фізичної культури в Античній Греції. Значення агоністики в житті древніх греків.
3. Легенди та міфи про зародження давньогрецьких Олімпійських ігор.
4. Давньогрецькі Олімпійські ігри.
5. Особливості фізичної культури Стародавнього Риму.

Тема 3 Фізична культура і спорт у феодальному суспільстві

1. Фізична культура на етапі розвиненого середньовіччя (X-XIV ст.).
2. Фізична культура народів середньовічної Азії (Японія, Індія, Китай).
3. Фізична культура народів Америки.
4. Фізична культура епохи Відродження в період розкладання феодалізму (XVI-XVIII ст.).
5. Прогресивна роль гуманістичних ідей в розвитку фізичного виховання (Ф. Рабле, Я.А. Коменський, І. Меркуріаліс, Т. Мор, Т. Кампанелла, Р. Малкастер).

Тема 4 Фізична культура Нового часу

1. Розвиток ідейно-теоретичних основ фізичного виховання в країнах Західної Європи з середини XVII до другої половини XIX ст. (Д. Локк, Ж.-Ж. Руссо, І. Г. Песталоцці).
2. Реалізація педагогічних ідей в практиці фізичного виховання. Філантропії. (І.К. Гутс-Мутс, Г. Фіт)
3. Поширення гімнастичного руху в світі на початку XIX ст. (німецька і шведська системи фізичного виховання).

4. Створення і розвиток національної сокільської гімнастичної системи фізичного виховання в середині XIX в. (основоположники, напрямок, стисла характеристика).
5. Поширення буржуазно-фізкультурного руху в міжнародному масштабі.

Тема 5 Особливості розвитку спорту Нового часу

1. Фізична культура в Англії в Новий час (кінець XVII - перша половина XVIII ст.).
2. Англія - «колиска» сучасних видів спорту.
3. Громадська роль і міжнародний вплив спорту джентльменів.
4. Концепція спортивної педагогіки Ч. Кінгслі і Т. Арнольда.
5. Спортивні традиції університетів Великої Британії.

Тема 6 Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена

1. Історичні передумови виникнення міжнародного спортивного і олімпійського руху в кінці XIX століття.
2. Створення спортивних клубів, національних і міжнародних спортивних об'єднань.
3. Життя і діяльність П'єра де Кубертена.
4. Олімпійський конгрес 1894 року та його значення.
5. Створення Міжнародного Олімпійського комітету.

Тема 7 Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху

1. МОК та особливості його діяльності.
2. Олімпійська символіка та атрибутика.
3. Розвиток Олімпійських ігор сучасності в період до першої світової війни.
4. Олімпійські Ігри в період між 1-ою і 2-ою світовими війнами.
5. Боротьба прогресивних сил світу проти проведення Ігор XI Олімпіади в Берліні і IV зимових Олімпійських ігор в Гармш-Партенкірхені в 1936 році.

Тема 8 Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності

1. Організаційні основи та особливості розвитку спортивного руху в США, Німеччині та інших капіталістичних країнах після Другої світової війни.

2. Фізичне виховання, шкільний, позашкільний, університетський спорт в сучасних країнах.
3. Розвиток фізичної культури і спорту в країнах Азії, Африки, Латинської Америки.
4. Східні системи фізичної культури як частина загальної культури і способу життя (на прикладі систем: йога, ушу, карате та ін.).

Модуль 2 Історія фізичної культури і спорту в Україні

Тема 9 Витоки фізичної культури в Україні

1. Особливості фізичної культури у скіфо-сарматську добу.
2. Фізична культура античного Північного Причорномор'я.
3. Фізичне виховання в Київській Русі.
4. Внесок українських науковців у становлення і розвиток теорії фізичного виховання підростаючого покоління (друга половина XVII – початок XX століть).
5. Український поет, перекладач, філолог, богослов Єпіфаній Славинецький (поч. XVII ст. – 1675) про фізичне виховання дітей.

Тема 10 Фізична культура в Україні у період нового та новітнього часу

1. Діяльність професора Івана Боберського.
2. Історія пластово-скаутського руху в Україні.
3. Життя та діяльність Олексія Бутовського.
4. Спортивний рух на українських землях у складі Російської імперії наприкінці XIX-на початку XX ст.
5. Фізичне виховання і спорт у середніх навчальних закладах України до 1917 рр.

Тема 11 Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1917-1941 рр.)

1. Історія Всеукраїнських олімпіад (1917-1922 рр.).
2. Організація і розвиток комплексних спортивних змагань в Україні за часів СРСР в 20 - 30-ті роки XX століття. Всеукраїнські та Весоюзні Спартакіади.
3. Створення і діяльність спортивних товариств УРСР.
4. Становлення і розвиток системи фізичного виховання школярів у дитячих громадських організаціях України першої половини XX століття.
5. Формування системи вищої фізкультурної освіти у 20—40-х роках XX століття.

Тема 12 Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР (1946-1991 рр.)

1. Розвиток позашкільних закладів спортивного профілю в Україні (50 – 91 рр. XX століття).
2. Підготовка фахівців фізичного виховання та спорту в Україні у (50 – 91 рр. XX століття).
3. Будівництво спортивних споруд в Україні за часів СРСР.
4. Розвиток студентського спорту у вищих навчальних закладах України за часів СРСР.
5. Виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх до здобуття незалежності.

Тема 13 Україна в олімпійському русі

1. Передумови утворення НОК України. Історія створення НОК України.
2. Участь українських спортсменів в Олімпійських іграх.
3. Історія паралімпійського руху в незалежній Україні.
4. Участь українських спортсменів у Юнацьких Олімпійських іграх.
5. Виступи українців на Європейських іграх. Виступи українців на Європейських юнацьких олімпійських фестивалях.

Тема 14 Спортивний рух української діаспори. Фізкультурно-спортивний рух Запорізького краю

1. «Вільні Олімпіади» та роль української діаспори в міжнародному олімпійському русі.
 2. Роль та значення української спортивної діаспори у формуванні НОК України.
 3. Спортивна інфраструктура Запоріжжя.
 4. Історія становлення та розвитку фізичної культури і спорту Запорізької області в сучасний період.
- Досягнення запорізьких спортсменів учасників Олімпійських ігор.

4 ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ

1. Зміст реферату повинен відповідати темі, зазначеній у заголовку. Обсяг реферату може становити до 20 аркушів формату А4 друкованого тексту. Реферат має бути надрукований на стандартному аркуші формату А 4 з дотриманням таких вимог: поля: ліве – 30 мм,

праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. шриффт Times New Roman розміром 14 пт. міжрядковий інтервал – 1,5. відступ червоного рядка – 1,25. вирівнювання тексту – за шириною. У залежності від теми реферату список літератури може складати від 8 до 25 джерел.

2. Зміст реферату складається зі вступу, 2-3 розділів (можливі підрозділи), висновків та списку використаної літератури. У вступі зазначається актуальність теми, визначаються об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, подається короткий огляд-аналіз опрацьованої літератури з посиланнями на неї. В огляді літератури потрібно вказати на значущість, новизну, переваги та недоліки розглядуваних робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми. роботи, які повністю присвячені темі. ті, що розкривають тему частково. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітленості в літературі основних аспектів теми.

У кінці кожного розділу повинні бути короткі висновки (1-2 речення, з абзацу). Загальні висновки до реферату повинні відповідати темі та завданням, вказаним у вступі.

Список літератури повинен бути побудований за такою схемою: підручники (за абеткою), монографічна література (за абеткою), періодика (за абеткою), довідникова література (за абеткою). Нумерація джерел та літератури наскрізна.

3. Посилання на літературу вміщуються у тексті у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку літератури, через кому – сторінка (з маленької літери), на яку посилаєтесь.

Наприклад, [5, с. 15].

4. Оформлення реферату:

а) 1-й аркуш – титульний (не нумерується).

б) 2-й аркуш – зміст реферату із зазначенням сторінки, з якої розділ (підрозділ) починається.

в) список літератури, висновки та додатки не мають порядкового номера у змісті реферату.

г) нумерація сторінок починається з другого аркуша (на ньому ставиться цифра 2), проставляється посередині верхнього поля.

д) кожний розділ пишеться з нової сторінки, в тексті обов'язково подаються назви розділів та підрозділів.

є) на останньому аркуші вміщується список джерел та використаної літератури. Після списку літератури вміщуються додатки (якщо вони є), які нумеруються літерами алфавіту.

5. Зразок оформлення списку літератури:

а) монографії: Хорунжий Ю. Українські меценати: Добročинність – наша риса. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2001. – 137 с.

б) підручники, навчальні посібники: Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні: Курс лекцій. – Тернопіль, 2001. – 66 с.

в) статті у періодичних виданнях:

газета: Кравченко І. Патріот, інженер, меценат// Урядовий кур'єр. – 1999. – 11 грудня.

журнал: Васильєва О. З історії милосердя// Соціальний захист. – 1994. – №4. – С. 71-72.

Звернути увагу, що якщо у списку літератури ініціали автора ставляться після прізвища (Кравченко І.), то у тексті – перед ним (І. Кравченко стверджує, що...).

Якщо є посилання на електронний ресурс, то слід дотримуватись наступних вимог:

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003“) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша// Бібліотечний вісник. — 2003. — №4. — С43. — Режим доступу до журн. : <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

6. Звернути увагу: Зміст, Вступ, Висновки (загальні), Список використаних джерел – друкувати на окремих сторінках. Кожен розділ починається з окремої сторінки, а підрозділи – ні.

7. Структура реферату:

- титульна сторінка (назва університету. кафедри. тема реферату. прізвище виконавця, факультет, курс, група. рік виконання).

- план (3-5 пунктів).

- вступ до теми (зазначити актуальність, новизну, мету дослідження, аналіз стану розробки теми в сучасній навчально-науковій літературі).

- виклад матеріалу за планом.

- висновки.

- список використаних джерел.

- додатки (за необхідності).

5 ТЕСТОВІ ПИТАННЯ. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ТЕСТУ

Модуль 1

- 1 Засновник і автор магічної теорії походження фізичної культури:
А. Г. Рейнак.
Б. Е. Берк.
В. Г. Спенсер.
Г. Н.І. Пономарьов.
- 2 Автор теорії гри, щодо походження фізичної культури:
А. Г. Рейнак.
Б. Ф. Шиллер.
В. Г. Спенсер.
Г. М. Пономарьов.
- 3 Автор теорії праці, щодо походження фізичної культури:
А. Г. Рейнак.
Б. Е. Берк.
В. Г. Спенсер.
Г. М. Пономарьов.
- 4 Автор теорії надлишкової енергії, щодо походження фізичної культури:
А. Г. Рейнак.
Б. Е. Берк.
В. Г. Спенсер.
Г. М. Пономарьов.
- 5 Що означає поняття «орхестрика»:
А. мистецтво співати;
Б. мистецтво рухатися і вправи для розвитку спритності;
В. мистецтво каліграфічно писати;
Г. навчання суспільних наук.
- 6 Основна причина створення античних Олімпійських ігор?
А. Олімпійські ігри з'явилися як релігійне язичницьке свято на честь бога Зевса.
Б. Олімпійські ігри були створені задля демонстрації сили, спритності і сміливості атлетів.

- В. Олімпійські ігри були створені задля зміцнення економічних, політичних і культурних зв'язків з іншими народами.
- Г. Олімпійські ігри були створені задля підвищення престижу занять фізичною культурою та популяризації спорту.
- 7 Слово «стадіон» виникло від ...
- А. Грецької міри довжини «стадій», яка дорівнювала 192,27 м.
- Б. Місце, де проводилися змагання з пентатлону.
- В. Назва будови, де тренувалися атлети.
- Г. Назва місця де відбувалися жертвоприношення Зевсу.
- 8 Яка дата початку ігор є загальноприйнятою в історії стародавніх Олімпійських ігор?
- А. 1896 р.
- Б. 776 р. до н. е.
- В. 520 р. до н. е.
- Г. 394 р. н.е.
- 9 Найважливішим елементом культури стародавніх греків був принцип змагальності. Його втілювали в різних сферах життя - роботі, мистецтві та спорті - з метою досягнення найкращого результату, визнання, прославлення сфер діяльності, примноження особистого престижу і слави міст-держав. Як називали головний принцип життєдіяльності давніх греків?
- А. Законослухняність.
- Б. Винахідливість.
- В. Агоністика.
- Г. Вірність.
- 10 Як називали заклад, у якому розпочиналося навчання і виховання хлопчиків у Стародавній Греції?
- А. Палестра.
- Б. Школа.
- В. Дитячий садок.
- Г. Гімнасій.
- 11 В Середні віки «тіроціній» це:
- А. Елементи танцювальних рухів.
- Б. Середньовічні навчальні заклади.
- В. Учбові турніри, як проміжний етап підготовки зброєносців.
- Г. Назва лицарських товариств.

- 12 Як розділив фізичні вправи І. Меркуліаніс:
А. Їзда верхи, фехтування, плавання;
Б. Володіння зброєю, гребти, боротьба;
В. Лікувальні, необхідні, атлетичні.
Г. За анатомічною ознакою.
- 13 Ян Амос Коменський – це ...
А. Чеський педагог, який зробив фізичне виховання частиною шкільної програми навчання.
Б. Німецький лицар, непереможний на турнірах.
В. Італійський гуманіст.
Г. Атлет, переможець Римських ігор.
- 14 Хто є автором французької гімнастики?
А. Франціско Аморос.
Б. Томас Арнольд.
В. Пер Лінг.
Г. Чарльз Кінгслі.
- 15 Спеціальні об'єднання стрільців і фехтувальників в середні віки мали назву:
А. Федерації фехтування та стрільби;
Б. Гуртки стрільби та фехтування;
В. Фехтувальні і стрількові братства.
Г. Секції стрільців і фехтувальників.
- 16 Що є основою англійської системи фізичного виховання?
А. Спортивно-ігровий метод.
Б. Суглобова гімнастика.
В. Природничо-прикладна гімнастика
Г. Військово-фізична підготовка.
- 17 Ернст Айзелен відзначився тим, що:
А. Відкрив в Берліні спортивний майданчик.
Б. Розробив методику викладання гімнастики і виготовив наочні таблиці.
В. Розробив схему уроку фізичного виховання і методику його проведення.
Г. Розробив техніку виконання багатьох фізичних вправ.
- 18 Особливості підготовки «бойскаутів»:

- А. Врахування впливу вікових особливостей людини на його фізичний розвиток.
Б. Ігрові форми, які розвивають дитячу фантазію.
В. Орієнтування на місцевості, вміння знаходити їжу і надавати першу медичну допомогу.
Г. Вправи спрямовані на вдосконалення естетичної сторони рухів.
- 19 Фрідріх Ян відзначився тим, що:
А. Відкрив в Берліні спортивний майданчик.
Б. Дотримувався принципу від простого до складного, враховував індивідуальні особливості учнів.
В. Розробив схему уроку фізичного виховання і методіку його проведення.
Г. Розробив техніку виконання багатьох фізичних вправ.
- 20 Хто є автором сокольської гімнастики?
А. Ф. Аморос.
Б. Ж. Демені.
В. Ж. Ебер.
Г. М. Тирш.
- 21 Організатор і керівник Котсволдських Олімпійських ігор
А. Р. Стоуер.
Б. Ж. Демені.
В. Р. Дувр.
Г. В.П. Брукс.
- 22 З ініціативи П'єра де Кубертена відбувся Міжнародний атлетичний конгрес, на якому засновано Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Де й коли було ухвалено рішення про відродження Олімпійських ігор?
А. У Парижі (Франція), 23 червня 1894 року.
Б. В Афінах (Греція), 23 вересня 1896 року.
В. У Лозанні (Швейцарія), 23 травня 1892 року.
Г. У Москві (Росія), 23 лютого 1812 року.
- 23 В якому році була створена Міжнародна федерація футбольних асоціацій?
А. 1895 р.

- Б. 1904 р.
В. 1905 р.
Г. 1907 р.
- 24 Що стало головним підсумком Міжнародного атлетичного конгресу 1894 р.?
А. Визначення статусу спортсмена-аматора.
Б. Прийняття постанови про відродження Олімпійських ігор.
В. Прийняття Олімпійської Хартії.
Г. Прийняття постанови про створення Союзу атлетів.
- 25 Як звучить олімпійське гасло?
А. «Швидше, вище, сильніше».
Б. «У здоровому тілі — здоровий дух».
В. «Вище, сильніше, швидше».
Г. «Головне не перемога, а участь».
- 26 Скільки держав представляли 49 спортивних організацій, що взяли участь у роботі Міжнародного атлетичного конгресу 1894 р.?
А. 30.
Б. 12.
В. 20.
Г. 25.
- 27 Хто був першим президентом МОК?
А. Е. Курциус.
Б. Д. Вікелас.
В. П. де Кубертен.
Г. О. Бутовський.
- 28 Олімпійський символ з п'яти кольорів, за офіційною версією МОК символізують:
А. Кільця символізують толерантність і дружбу між усіма, хто бере участь в олімпійських іграх.
Б. П'ять частин світу, які виграли олімпізм.
В. В символі повинен бути присутній хоча б один з кольорів прапору кожної країни, яка приймає участь в іграх.
Г. П'ять континентів, які приймають участь в іграх.
- 29 В якій країні і коли були проведені перші Олімпійські Ігри сучасності:

- А. 1896 р., Греція.
- Б. 1900 р., Франція.
- В. 1904 р., США.
- Г. 1908 р., Англія

- 30 Коли МОК офіційно затвердив олімпійський гімн?
- А. 1958 р., Токіо.
 - Б. 1894 р., Париж.
 - В. 1896 р., Афіни.
 - Г. 1936 р., Берлін.

Модуль 2

- 1 Хто в північно-причорноморських гімназіях відповідав за фізичне виховання?
- А. Гімназіарархи.
 - Б. Педотриби.
 - В. Аліаї.
 - Г. Олімпіоніки.
- 2 На честь яких богів проводили Ігри в Північному Причорномор'ї — Ольвій?
- А. Ахілла та Аполлона.
 - Б. Прометей.
 - В. Персея та Аполлона.
 - Г. Персея.
- 3 На честь яких богів проводили Ігри в Північному Причорномор'ї — Херсонесі?
- А. Гермеса та Геракла.
 - Б. Посейдона та Геракла.
 - В. Аполлона та Гермеса.
 - Г. Зевса та Аполлона.
- 4 Стародавні слов'янські ігрища склалися з:
- А. Кулачних боїв і перегонів на конях.
 - Б. З рухливих ігор, хороводів, різноманітних танців і стрибків.
 - В. Двобійв із розлученими тваринами.

- Г. Змагань з перепливання річок і перегонів на човнах.
- 5 Який характер мали традиційні для стародавніх слов'ян ігрища?
А. Воєнно-фізичний.
Б. Змагальний.
В. Розважальний.
Г. Ритуальний.
- 6 Які види фізичних вправ включалися у традиційні для древньослов'янської молоді ігрища?
А. Біг, метання списів і дротиків, стрільба з лука.
Б. Різноманітні види дужання.
В. Різноманітні види боротьби.
Г. Двобій з розлюченим биком.
- 7 З якого віку починалася підготовка майбутніх дружинників в спеціальних домах – гридницях?
А. З 7 років.
Б. З 12 років.
В. З 16 років.
Г. З 18 років.
- 8 Як називався, у стародавніх слов'ян, обряд першої в житті дитини посадки на коня:
А. Тризна.
Б. Постриги.
В. Присвячення.
Г. Ініціація.
- 9 Коли була заснована Перша школа на землях Вольностей Війська Запорозького?
А. 1555 р.
Б. 1576 р.
В. 1601 р.
Г. 1617 р.
- 10 Найбільш поширені серед запорізьких козаків види боротьби:
А. Бої з палицями.
Б. Двобій з розлюченою твариною (биком).
В. Бої «стінка на стінку».
Г. Бій навкулачки, «навхрест», «на ремнях», «спас».
- 11 Яких вмінь навчали запорізьких козаків у Січових школах?

- А. Високо стрибати і бігати, захищатись за допомогою сторонніх предметів.
- Б. Швидко бігати, піднімати важкі предмети, далеко метати спис.
- В. Вміти тривалий час бігти з невеликою швидкістю, грати в шахи.
- Г. Вміти володіти холодною і вогнепальною зброєю, правити човном, швидко плавати.
- 12 Які змагання серед козаків проводилися кожен весну вище Дніпровських порогів?
- А. Веслування на човні поперек бурхливої річки.
- Б. Перегони на човнах вздовж течії.
- В. Змагання з плавання серед козаків супротив течії.
- Г. Змагання з пірнання серед козаків.
- 13 За якого гетьмана в Українській козацькій армії почали вдосконалюватися національні традиції військово-фізичного вишкілу козаків:
- А. С. Кішка.
- Б. П. Сагайдачний.
- В. Д. Вишневецький.
- Г. К. Розумовський.
- 14 В якому році засноване перше руханкове товариство в Одесі:
- А. 1861 р..
- Б. 1879 р..
- В. 1902 р..
- Г. 1913р..
- 15 Хто є організатором першого спортивного гуртка, яке згодом перетворюється на у спортивне товариство «Україна»:
- А. І. Боберський.
- Б. О. Бутовський.
- В. О. Анохін.
- Г. П. Лєсгафт.
- 16 Педагогічна система П.Ф. Лєсгафта?
- А. Загальні закономірності фізичного виховання і спортивного тренування з точки зору фізіології.
- Б. Створив новий розділ фізіології – «фізіологія вищої нервової діяльності».

- В. Створив новий розділ фізіології – «фізіологія спорту».
Г. Система фізичної освіти.
- 17 Хто є засновником літніх курсів підготовки спеціалістів в області фізичного виховання 1900 року:
А. І. Боберський
Б. О. Бутовський.
В. П. Лєсгафт.
Г. О. Анохін.
- 18 Де і в якому році була проведена перша Всеросійська Олімпіада?
А. Москва, 1910 р.
Б. Київ, 1913 р.
В. Санкт-Петербург, 1906 р.
Г. Рига, 1912 р.
- 19 В якому році було створено і впроваджено звання «Заслужений майстер спорту СРСР»?
А. 1930 р..
Б. 1931 р..
В. 1934 р..
Г. 1935 р..
- 20 В якому році була створена пролетарське спортивно-стрілецьке товариство «Динамо»?
А. 1923 р..
Б. 1927 р..
В. 1935 р..
Г. 1943 р..
- 21 В якому році було введено звання «Майстер спорту»?
А. 1929 р..
Б. 1934р..
В. 1935 р..
Г. 1939 р.
- 22 В якому році було введено звання «Заслужений майстер спорту СРСР»?
А. 1929 р..
Б. 1934р..
В. 1935 р..
Г. 1939 р.

- 23 Першим олімпійським чемпіоном, який представляв Україну у тогочасних межах (як УРСР, складову частину збірної СРСР), став у 1952 році, в Гельсінкі став:
- А. Яків Пункін
 - Б. Лариса Латиніна
 - В. Марія Гороховська
 - Г. Леонід Жаботинський
- 24 Назвіть ім'я і прізвище української спортсменки, яка встановила незнаний доти рекорд за кількістю медалей (дві золоті та п'ять срібних), здобутих на Іграх однієї Олімпіади.
- А. Марія Гороховська.
 - Б. Ніна Бочарова.
 - Г. Людмила Турищева.
 - В. Лілія Подкопаєва.
- 25 У якому році був створений НОК України?
- А. 1991 р.;
 - Б. 1992 р.;
 - В. 1993 р.;
 - Г. 1994 р.
- 26 У якому році збірна України вперше приймала участь в Олімпійських іграх самостійною командою?
- А. 1992 р. (Ігри XXV Олімпіади, Барселона);
 - Б. 1992 р. (XVI Зимові Олімпійські Ігри, Альбервіль);
 - В. 1994 р. (XVII Зимові Олімпійські Ігри, Лілехаммер).
 - Г. 1996 р. (XXV Олімпійські Ігри, Атланта).
- 27 Хто з українських спортсменів вперше виборов Олімпійське золото у складі незалежної команди?
- А. О. Баюл;
 - Б. В. Цербе;
 - В. С. Бубка;
 - Г. В. Кличко.
- 28 Найбільше разів золоті медалі олімпіад в складі збірної України здобула
- А. Лілія Подкопаєва.
 - Б. Оксана Баюл.
 - В. Яна Клочкова.

- Г. Ольга Харлан.
- 29 Хто в теперішній час є президентом НОК України?
А. В. Борзов.
Б. С. Писаренко.
В. С. Бубка.
В. В. Кличко.
- 30 Хто в теперішній час є президентом МОК?
А. Х.-А. Самаранч.
Б. Ж. Рогге.
В. М. Кілланін.
Г. Т. Бах.

Рекомендовано при підготовці до тесту зрозуміти логіку викладеного матеріалу. Цьому чимало сприяє складання розгорнутого плану, таблиць і схем.

При вирішенні тесту необхідно:

- уважно вивчити структуру тесту, оцінити обсяг часу, який виділяється на даний тест, побачити, якого типу завдання в ньому містяться;

- починати відповідати на ті питання, в правильності рішення яких немає сумнівів, поки не зупиняючись на тих, які можуть викликати труднощі;

- уважно читати завдання до кінця, не намагаючись зрозуміти умови «за першими словами» або виконавши такі завдання в попередніх тестуваннях;

- якщо ви не знаєте відповіді на питання або не впевнені в правильності, слід пропустити його і відзначити, щоб потім до нього повернутися;

- розраховувати виконання завдань потрібно завжди так, щоб залишився час на перевірку і доопрацювання.

6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Засвоєння дисципліни здійснюється в ході контактної (лекції і практичні заняття) і поза аудиторної самостійної роботи студентів. Для

успішного освоєння дисципліни «Історія фізичної культури» студент повинен:

- відвідати аудиторні заняття (лекційний курс і практичні заняття);
- вивчити матеріал, що виноситься на самостійну роботу;
- підготувати доповіді для виступу на практичних заняттях;
- усно відзвітувати за темами дисципліни;
- написати контрольну роботу;
- виконати тестові завдання та завдання для самостійної роботи, що дозволяють визначити рівень самостійно освоєного матеріалу;
- підготувати і захистити реферат;
- відповісти на екзаменаційні питання.

Оцінка опитування на практичному занятті:

5 балів ставиться за активність на занятті і змістовні відповіді на запитання.

4 бали – за участь в занятті і 1-2 неточності у відповідях на запитання.

3 бали – за участь в занятті і 2-3 неточності у відповідях на запитання.

2-1 бал – за участь в занятті і 3-4 неточності у відповідях на запитання.

0 балів – за неправильні відповіді на запитання.

Форма тестових завдань: завдання з обранням однієї правильної відповіді із запропонованих.

Алгоритм перевірки: за вірну відповідь студент отримує 1 бал, за невірну відповідь або неназану відповідь – 0 балів.

Оцінка поточного відвідування занять: 1-15 балів – відвідування лекцій, наявність змістовних конспектів.

Оцінка самостійної роботи:

10 балів ставиться за акуратне і правильне оформлення роботи, повне розкриття теми.

8 балів – за незначну помилку в оформленні роботи або 1 помилку в розкритті теми.

5-6 балів – за незначну помилку в оформленні роботи або 2 помилки в розкритті теми.

2-3 бали – за неакуратне оформлення роботи або 2-3 помилки в розкритті теми.

0 балів – за неправильне оформлення роботи, помилки в розкритті теми.

Оцінка реферату:

Реферат оцінюється від 0 до 10 балів. При нарахуванні балів беруться до уваги:

- а) відповідність змісту реферату зазначеній темі та плану.
- б) кількість опрацьованої літератури та якість її опрацювання.
- в) наявність аналізу літератури, співставлення різних точок зору авторів, узагальнень та обґрунтованих власних висновків.
- г) кількість та якість зазначених посилань.
- д) логічний, ясний та правильний виклад матеріалу. грамотна, літературна українська мова.
- е) відповідність оформлення реферату до поданих вимог.

7 ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. 25 років разом. Олімпійська освіта / [за заг. ред. С.Н. Бубки, М.М. Булатової]. – К.: 2017. – 128 с.
2. Бубка С. Н. Киев - 1913. Первая Российская Олимпиада / С. Н. Бубка, М. М. Булатова. – Киев : Олимпийская литература, 2013. – 232 с.
3. Бубка С. Н. Олімпійське сузір'я України: атлети / С.Н. Бубка, М.М. Булатова. – К.: Олімпійська література, 2010. – 166 с.
4. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / М.М. Булатова. – К. : Олімпійська література, 2009. – 400 с.
5. Булатова М.М. Олімпійська спадщина України. Художній альбом. К.: Олімп. лра, 2016. Кн. 1. 128 с.
6. Вербицький В. А. Історія фізичної культури та спорту в Україні : [навчальний посібник] / В. А. Вербицький, І. Г. Бондаренко. – Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 340 с.
7. Зірки олімпійського спорту України, 1994–2008: спеціальний проект / К.: Олімпійська арена, 2011. – 208 с.
8. Історія фізичної культури і спорту народів Європи [Текст] : зб. тез доп. І Міжнар. наук. конгр. іст. фіз. культ. (18–20 вер. 2017 р.) / уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – 50 с.
9. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів I курсу спеціальностей 017 Фізична культура і спорт денної та заочної форм

навчання /Укл.: Н.В. Чухланцева - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2014. – 50с.

10.Олімпійська хартія: Міжнародний олімпійський комітет. / 2019. – 57 с.Olympic CharterIn force as from 26 June 2019 <https://library.olympic.org/Default/doc/SYRACUSE/208117/olympic-charter-in-force-as-of-26-june-2019-international-olympic-committee>

11.Олімпійський спорт: в 2 т. Т. 1 / під. заг. ред. В. Н. Платонова. – К. : Олімпійська література, 2009. – 735 с.

12.Пангелова Н.Є. Історія фізичної культури: Навчальний посібник. – Київ, 2007. – 288 с.

13.Солопчук М. С. Олімпійська освіта: навчально-методичний посібник / М. С. Солопчук, А. О. Боднар. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – 176 с.

14.Степанюк С.І., Гречанюк О.О., Маляренко І.В. Методичний посібник для вивчення дисципліни "Історія фізичної культури" за блочно-модульною системою: Для студентів денної та заочної форми навчання факультету фізичного виховання та спорту. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. – 236 с.

15.Тексти (конспект) лекцій з дисципліни з дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів I курсу спеціальностей 6.010201 «Фізичне виховання» /Укл.: Н.В. Чухланцева - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – Ч.1. – 74 с.

16.Тексти (конспект) лекцій з дисципліни з дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів I курсу спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» /Укл.: Н.В. Чухланцева - Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – Ч.2. – 110 с.

17.Тягур Р. С., Тягур Т. Р. Історія фізичної культури і олімпійського руху: 180 базових термінів. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2013. – 374 с.

18.Цьось А. В. Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку ХІХ ст. : навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл.] / А. В. Цьось, Н. А. Деделюк. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 456 с.

19.<https://www.olympic.org/>

20.<http://noc-ukr.org/>

21.https://www.youtube.com/watch?v=CFL_0n_vc-U

22.<https://www.youtube.com/watch?v=PPFiC3nAuxQ>

Додаток А
Зразок оформлення титульної сторінки реферату

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра управління фізичною культурою і спортом

НАЗВА ТЕМИ

Реферат

Виконав (-ла) студент (-ка)
____ курсу ____ групи
факультету управління фізичної
культури

Прізвище, ім'я, по батькові

Запоріжжя
20__

Додаток Б

Зразок оформлення змісту реферату

ЗМІСТ	
ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1 (Назву писати не в дужках!!!).....	5
1.1. (Назва)	5
1.2. (Назва)	7
1.3. (Назва)	11
РОЗДІЛ 2. (Назва)	14
2.1. (Назва)	14
2.2. (Назва)	16
2.3. (Назва)	17
ВИСНОВКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	